

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Stel uw intellectueel eigendom veilig

*Innovatieve
ideeën, namen of
tekens beschermen*

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

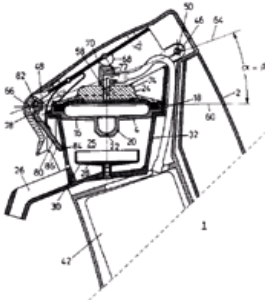
U hebt een vernieuwend idee of product en u wilt vastleggen dat dit uw intellectueel eigendom is. Hier leest u op welke manieren u dat kunt doen en hoe u uw product kunt beschermen. Wilt u een naam of teken vastleggen waarmee u zich onderscheidt van de concurrent? In deze brochure leest u welke juridische beschermingsvormen hiervoor geschikt zijn.

De brochure is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.

Wat wilt u beschermen?

Voorwerp, machine, installatie, werkwijze, stof (ook software met technisch effect)

Octrooirecht

Hoe kunt u dit doen?

U kunt een octrooi aanvragen op een uitvinding, die voldoet aan drie voorwaarden:

- nieuw (nog nergens openbaar gemaakt, ook niet door de uitvinder zelf);
- inventief (niet voor de hand liggend voor de vakman);
- industrieel toepasbaar (de uitvinding gaat over een product of productieproces).

Met een octrooi kunt u anderen verbieden om de uitvinding commercieel te gebruiken. Wanneer heeft het zin om een octrooi aan te vragen? Bijvoorbeeld als er een grote markt voor is. Of als de techniek veel waard is voor uw onderneming en u die waarde wilt veiligstellen. Ook als u samenwerkt met anderen, kan octrooieren verstandig zijn. Dan ligt vast wie de eigenaar is. In andere gevallen ligt een octrooiaanvraag minder voor de hand. Bijvoorbeeld als de kosten hoger zijn dan de baten. In onze brochure *Van idee tot octrooi* leest u meer over deze afweging.

U kunt een octrooi nationaal of internationaal aanvragen. In Nederland worden alle octrooiaanvragen verleend en pas bij een conflict getoetst door de rechter. Internationale octrooiaanvragen worden wel getoetst op nieuwheid, inventiviteit en industriële toepasbaarheid. Meer informatie over aanvragen en kosten van octrooirecht vindt u op www.rvo.nl/octrooien. Welke octrooiaanvragen reeds door anderen zijn ingediend vindt u op www.espacenet.nl.

Wat wilt u beschermen?

Productnaam, bedrijfsnaam, logo en andere onderscheidende tekens die een onderneming gebruikt

Merkenrecht

Senseo®

Hoe kunt u dit doen?

Een onderneming kan haar productnaam, bedrijfsnaam, logo en andere onderscheidende tekens beschermen als merk. Een merk moet onderscheidend en niet-beschrijvend zijn, zodat het publiek weet wie een product heeft gemaakt. Veruit de meest voorkomende merken zijn:

- woordmerken (productnaam of bedrijfsnaam);
- beeldmerken (logo's).

Daarnaast kunnen onder voorwaarden ook worden beschermd als merk:

- slagzinnen (worden ook vaak ingeschreven bij het GVR-slagzinnenregister, maar dit geeft geen juridische bescherming);
- vormen (bijvoorbeeld de Mercedesster en de Coca Colafles);
- kleuren, wanneer het publiek een bepaald product herkent aan die kleur;
- geluiden die op een notenbalk zijn weer te geven.

Naast individuele merken zijn er collectieve merken. Dit zijn meestal kwaliteitskeurmerken, zoals KOMO of KIWA. Meer informatie vindt u op www.boip.int (Benelux), www.euipo.eu (Europees) en www.wipo.org (Europa en daarbuiten). Of een door u bedachte naam nog beschikbaar is, kunt u vinden op www.tmview.org.

Wat wilt u beschermen?

Streekproducten (herkomst van landbouwproducten, levensmiddelen en dranken)

Benaming van herkomst

(voor namen van plantenrassen, zie ook Kwekersrecht)

Hoe kunt u dit doen?

Iedereen die streekproducten maakt volgens de gestelde eisen mag een beschermde naam van een streek op het etiket van landbouwproducten, levensmiddelen of dranken gebruiken. Deze naam wordt niet aangevraagd door een individueel bedrijf, maar alleen door een groep bedrijven of een overkoepelend orgaan. Er zijn vier soorten herkomstbenamingen:

- **Beschermde Oorsprongsbenaming (BOB/PDO)** en
- **Beschermde Geografische Aanduiding (BGA/PGI)**
Deze beide benamingen van herkomst kunnen gelden voor landbouwproducten en levensmiddelen die geproduceerd, verwerkt en/of bereid zijn in een bepaald gebied, volgens een erkende en gecontroleerde werkwijze. Bijvoorbeeld kazen die worden gemaakt in een bepaald gebied, met de melk van een lokaal dierenras dat in dit gebied wordt gehouden. Voorbeelden zijn feta uit Griekenland of Danablu uit Denemarken.
- **Gegarandeerd Traditionele Specialiteit (GTS/TSG)**
Deze aanduiding verwijst niet naar de herkomst, maar naar de samenstelling van een product of de manier waarop het is gemaakt. Deze producten hoeven niet uit de streek zelf te komen, maar zijn op traditionele wijze gemaakt. Voorbeelden zijn mozzarella en boerenkaas.
- **Indicatie van Geografische Oorsprong (IGT)**
Wijnen kennen een eigen regime. De wijnen die deze benaming krijgen, moeten beantwoorden aan de Europese productievoorschriften voor de IGT van het gebied waarvan zij de naam dragen. Een voorbeeld is Champagne. Meer informatie vindt u op www.rvo.nl/bescherming-streekproducten.

Wat wilt u beschermen?

Hoe kunt u dit doen?

Vormgeving,
uiterlijk, dessin

Modelrecht

Met modelrecht beschermt u het nieuwe uiterlijk van een product. Daarbij gaat het om de uiterlijke kenmerken, waarin dit product anders is dan andere producten (het eigen karakter) deze mogen geen invloed hebben op de functie of de werking van het product. U kunt modelrecht aanvragen voor een uiterlijk dat niet langer dan één jaar bekend is in Europa. Modelrecht wordt altijd verleend en pas bij een conflict getoetst door de rechter. Als het uiterlijk van een product een creatieve schepping is, dan is het soms ook beschermd via het auteursrecht. Bij identieke namaak kunt u, onder voorwaarden, de namaker aanspreken op slaafse nabootsing. Meer informatie over aanvragen en kosten van modelrecht vindt u op www.boip.int (Benelux), www.euipo.eu (Europees) en www.wipo.org (Europa en daarbuiten). Wat anderen geregistreerd hebben, vindt u op www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome.

Een idee of product dat nog niet openbaar is en waarvoor u geen beschermingsrecht hebt aangevraagd

Datumregistratie

Met een datumregistratie kunt u bewijzen dat uw creatie op een bepaalde datum al bestond. Dit kunt u doen bij een notaris of via i-DEPOT. Datumregistratie kan zinvol zijn als bewijs bij een samenwerking of geheimhoudingsovereenkomst, maar ook om vast te leggen op welke datum u een auteurs-rechtelijk beschermd werk al had. Datumregistratie geeft geen bescherming. U kunt met deze registratie bijvoorbeeld niet voorkomen dat een ander octrooi krijgt. Meer informatie vindt u op www.rvo.nl/octrooien en www.boip.int.

Wat wilt u beschermen?

Teksten, beelden, muziek, kunst, vormgeving

Auteursrecht

Hoe kunt u dit doen?

Met auteursrecht worden alle werken beschermd waarop de maker een persoonlijk stempel heeft gedrukt. Dit geldt voor producten die origineel, oorspronkelijk en niet-technisch zijn, zoals:

- teksten (boeken, softwarecodes, brochures, gebruiksaanwijzingen);
- beelden (tekeningen, foto's, films, games, websites, multimedia, sculpturen);
- muziek;
- bouwwerken;
- de vormgeving van een gebruiksproduct (als die een creatieve schepping is).

Het uiterlijk van gebruiksproducten kan ook met modelrecht worden beschermd.

U hoeft in Nederland het auteursrecht niet te registreren. Dit recht is gratis en gaat automatisch in op het moment dat een werk zichtbaar of hoorbaar is. Zorg wel dat u als maker van het werk later nog kunt aantonen dat u de maker bent en wanneer u het werk gemaakt hebt. Dat kan bijvoorbeeld door een datumregistratie. Meer informatie vindt u op www.auteursrecht.nl.

Halfgeleiders, chips, microprocessors

Topografieën van halfgeleiderproducten

U kunt een oorspronkelijke topografie (lay-out) van halfgeleiders, chips of microprocessors beschermen met het chipsrecht. U vraagt bescherming aan door tekeningen van de lay-out en een ingevuld aanvraagformulier in te dienen bij Octrooiencentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Dit kan binnen twee jaar nadat de chip op de markt is gebracht. De topografie wordt bepaald door de reeks samenhangende beelden waarmee deze producten zijn opgebouwd. Meer informatie vindt u op www.rvo.nl/octrooien.

Wat wilt u beschermen?

Hoe kunt u dit doen?

Ideeën of gegevens die toegankelijk gemaakt zijn via een openbare databank

Databankenrecht

De Databankenwet verbiedt het om substantiële delen van een databank over te nemen of te hergebruiken. Dit databankenrecht geldt voor afzoekbare databanken waarin substantieel geïnvesteerd is. Om van dit recht gebruik te maken hoeft u de databank niet te registreren of deponeren. Meer informatie vindt u op www.rvo.nl/octrooien.

Bedrijfsgeheimen

Onder de noemer 'bedrijfsgeheimen' valt alle niet-openbare bedrijfsinformatie met handelswaarde. Bijvoorbeeld kennis over productiemethoden, klantenlijsten en andere onderwerpen waarvan u niet wilt dat ze bij uw concurrent terechtkomen. U regelt dat deze informatie geheim blijft:

- in geheimhoudingsovereenkomsten, of in speciale bepalingen in arbeidscontracten of samenwerkingsovereenkomsten;
- door op geheime documenten aan te geven dat het geheime stukken zijn;
- door de toegang tot geheime informatie te beperken.

Meer informatie vindt u op www.rvo.nl/octrooien.

Wat wilt u beschermen?

Zaai­zaad, plan­tenras,
ge­was

Kwekersrecht

Hoe kunt u dit doen?

Met kwekersrecht beschermt u nieuw teeltmateriaal van plantenrassen. Als u dit recht aanvraagt, onderzoekt de Raad voor plantenrassen of het zaad of ras goed te onderscheiden is van andere zaden of rassen, en of het homogeen en bestendig is. De naam van het zaad of ras moet geschikt zijn om het zaad of ras duidelijk te identificeren. Namen van landbouwproducten kunnen ook worden beschermd met Merkenrecht of als benaming van herkomst (zie elders). Meer informatie vindt u op www.plantenrassen.nl.

*Wat wilt u
beschermen?*

Hoe kunt u dit doen?

**Naam van een
onderneming**

Handelsnaamrecht

PHILIPS

Het handelsnaamrecht beschermt de naam van een onderneming. Met die naam moet een onderneming zich onderscheiden van andere ondernemingen. Het handelsnaamrecht gaat gelden, doordat een onderneming haar naam gebruikt in het economisch verkeer, bijvoorbeeld op visitekaartjes, een website, facturen en aan de telefoon. Inschrijving in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel is hiervoor geen voorwaarde, maar is wel aan te raden. Meer informatie vindt u op www.kvk.nl.

**Namen van een domein
op internet**

**Domeinnamen-
registratie**

Domeinnamen kunnen een merk of handelsnaam ondersteunen. Wanneer een ander een domeinnaam gebruikt die verwarring wekt met een bestaand merk of bestaande handelsnaam, is de domeinnaam soms op te eisen. U kunt een domeinnaam aanvragen per toplevel, bijvoorbeeld .nl of .com. De eerste aanvrager krijgt de domeinnaam. Meer informatie vindt u op www.sidn.nl.

Bescherming

Octrooiummer
NL 9200384

100% zicht

ultieme bescherming

perfect comfort

Dit is een publicatie van:

Octrooicentrum Nederland, onderdeel van
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 10366 | 2501 HJ | Den Haag
T +31 (0) 88 602 66 60
F +31 (0) 88 602 90 24
E octrooien@rvo.nl
I www.rvo.nl/octrooien

© Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland | mei 2017

Publicatienummer: RVO-038-1401/
BR-INNO

*Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht
van met ministerie van Economische Zaken*

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert ondernemers bij duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO.nl is een onderdeel van ministerie van Economische Zaken.

Deze brochure is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Om de leesbaarheid te bevorderen zijn juridische zinsneden vereenvoudigd weergegeven. Soms betreft het ook delen van of uittreksels van wetteksten. Aan deze brochure en de

daarin opgenomen voorbeelden kunnen geen rechten worden ontleend.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik ervan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Octrooicentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is dé octrooiverlener van Nederland, geeft voorlichting over het octrooisysteem en behartigt de belangen van Nederland in Europese en mondiale organisaties.